

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-31 ta' Jannar, 2006

Citazzjoni Numru. 1037/1998/1

Mario Grech

Versus

Galdes & Mamo Limited, u din in rappreżentanza tas-soċjetà assikuratriċi estera Royal International Insurance Holdings Limited; u b'nota tat-18 ta' Novembru 1999 is-soċjetà GasanMamo Insurance Agency Limited in rappreżentanza tas-soċjetà estera CGU Insurance p.l.c. li asumiet id-drittijiet u l-obbligi tas-soċjetà estera Royal International Insurance Holdings Limited assumiet l-atti tal-kawża minflok Galdes & Mamo Limited nomine

F'din il-kawża l-attur qiegħed ifittex ħlas taħt polza ta' assikurazzjoni biex jagħmel tajjeb għal telf li ġarrab. Iċ-ċitazzjoni tgħid illi l-attur kien assikura *cabin cruiser* tiegħu li jismu *Occhi Blu* mas-soċjetà attriċi taħt *yacht and pleasure craft policy*, u dejjem ħallas il-*premium* relativ.

Fit-22 t'Awissu 1997 lill-*cabin cruiser* saritilha ħafna ħsara meta ċima tħabblet mal-*propeller* u saret ħsara fl-*ispiral bevelled drive gear* tal-makna. Għalkemm din il-ħsara kienet koperta bil-polza, il-konvenuta ma wettqitx l-obbligazzjonijiet tagħha taħt il-polza għax qiegħda tgħid illi l-ħsara ma saritx kif qal l-attur iżda minħabba *wear and tear* normali u għalhekk ma hijiex koperta.

Billi qiegħed igħid illi dak li qiegħda tgħid il-konvenuta ma huwiex minnu, iżda għalxejn sejhilha biex toqgħod għall-obbligazzjonijiet tagħha, l-attur fetaħ din il-kawża u qiegħed jitlob illi l-qorti tgħid illi s-soċjetà konvenuta hija marbuta taħt il-polza li tħallas kumpens għad-danni li garrbet il-*cabin cruiser* tiegħu *Occhi Blu* fl-incident tat-22 t'Awissu 1997. Qiegħed jitlob ukoll l-ispejjeż.

Is-soċjetà konvenuta ressqet l-eċċezzjoni illi d-danni ma humiex koperti bil-polza, li tkopri biss *accidental damage*, billi d-danni fil-*cabin cruiser* ma grawx minħabba f'hekk.

Il-kwistjoni f'din il-kawża hija waħda għal kollox teknika: jekk il-ħsara fil-*cabin cruiser* ta' l-attur seħħitx f'incident meta ċima tħabblet mal-*propeller* u ngħata skoss lill-*gear* li b'hekk inkisrulu s-sniien, jew seħħitx għax il-materjal therra biż-żmien u bl-użu. Is-*surveyor* imqabbad mill-attur qal illi l-ħsara "*is very much in line with the owner's report claiming that a steel wire rope was caught by the propeller while in motion. It is certain that no amount of wear and tear could have resulted in such specific damage to the gearbox*"¹. Is-*surveyor* imqabbad mill-konvenuta, min-naħa l-oħra, qal illi "*No objective evidence could be found typical of fouling by wire rope on the propeller and that could, by all reasonable means, sustain ġsich the damage found on the upper gear train. As such, we have serious reservations about the owner's allegation on the cause of the damage to the gear train*"². Analisi metallurġika kommissjonata mill-konvenuta ma kinitx konklużiva³. Kien sar eżami metallurġiku ieħor, din id-darba fl-Ingilterra, u r-rapport juri illi kien hemm sinjali ta' ħsara minħabba użu matul iż-żmien. Dan ir-rapport igħid hekk:

We did find evidence to suggest that the gear had been highly loaded (deformation and spalling/pitting of the load

---

¹ Fol. 6.

² Fol. 30.

³ Foll. 31 et seqq.

bearing faces of the teeth). There was also a suggestion that the spalling/pitting may have been accelerated by corrosion.

The appearance of the fracture of the second tooth (multiple cracking/propagation) suggests that this did not fail instantaneously, whereas the fracture appearance of the first tooth did suggest instantaneous fracture. The probability is therefore that the first tooth failed as a result of overload following the failure of the second tooth.⁴

Ir-rapport għalhekk jasal għal din il-konklużjoni:

The failure of this bevel gear was unlikely to be as a result of isolated sudden gross overload but was probably as a result of a period of sustained high loading.⁵

Sabiex igħinha tasal għal konklużjoni dwar din il-kwistjoni teknika, il-qorti b'dikriet tad-19 ta' Jannar 1999 ħatret espert tekniku li irrelata fis-16 ta' Ġunju 2003.

L-espert imqabba mill-qorti qal hekk:

Li kieku l-ħsara ġrat minħabba li ħabel ta' l-azzar dar madwar l-iskrun wieħed jistenna li l-materjal iebes ta' l-azzar fil-*wire* jagħmel ħsara konsiderevoli lill-materjal aktar artab ta' l-iskrun (aluminju). Dan mhux evidenti f'dan il-każ. Barra minn hekk, il-grif li ġie esebit fuq l-iskrun mhux konsistenti ma' ħsara li tiġri meta ħabel jaqbad ma' skrun.⁶

Sab ukoll illi waħda mis-snien li nkisru kellha frattura illi kienet bdiet minn *corrosion pitting* fuq il-wiċċ tas-sinna — x'aktarx minħabba kuntatt ma' kwantitajiet żgħar ta' ilma baħar — li komplet timxi biż-żmien kull meta s-sinna tieħu piż fuqha minħabba użu tal-makna, u dan, qal l-espert, beda mekkaniżmu ta' *fatigue failure* sakemm is-sinna ċediet meta l-parti li kienet għadha ma nqasmitx ma felħitx aktar il-piż.

L-espert għalhekk wasal għall-konklużjoni illi r-raġuni ewlenija tal-ħsara kienet *fatigue failure* "li bdiet minn *pitting* ta' sadid fuq is-sinna tal-*gear* u mhux minħabba l-ħabel"⁷.

L-espert qal ukoll illi "ma jstax jiġi eskluż ... .. li l-ħabel li allegatament tħabbell ma' l-iskrun ippreċipita dan il-

---

⁴ Fol. 105.

⁵ *Ibid.*

⁶ Fol. 78.

⁷ Fol. 80.

Kopja Informali ta' Sentenza

*failure*⁸. Madankollu, fid-dawl ta' dak li qal l-istess espert illi ma kienx hemm sinjali tal-ħsara li tigri meta ħabel jithabbell ma' l-iskrun, il-qorti ma tarax illi lill-attur, li fuqu jaqa' l-oneru tal-prova, seħħlu li juri li tassew illi t-ħabbil ta' ħabel ma' l-iskrun kien fattur li b'xi mod wassal jew, għall-inqas, ikkontribwixxa, għall-ħsara.

Il-qorti għalhekk tgħid illi l-ħsara seħħet għax il-*gear* therra bl-użu matul iż-żmien.

Il-polza ta' assikurazzjoni tgħid illi "*The Insurers shall not be liable for wear and tear, depreciation and deterioration from use ... ..*" Billi, fil-fehma tal-qorti, il-ħsara seħħet minħabba *deterioration from use*, l-assikuratur ma hux marbut jagħmel tajjeb għall-ħsara taħt il-polza.

Il-qorti għalhekk taqta' l-kawża billi tiċhad it-talbiet ta' l-attur u tikkundannah iħallas l-ispejjeż kollha tal-kawża.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----

---

⁸

Ibid.